

Vedci

Spolutvorkyňa teórie relativity

Zoznámili sa počas štúdia vo Švajčiarsku ● Mileva Maričová bola nádejná matematická ● Nakoniec vymenila vedeckú kariéru za starostlivosť o deti

ALBERT EINSTEIN, autor teórie relativity, jeden z najgeniálnejších matematikov a fyzikov nášho storočia (narodil sa 14. 3. 1879 a zamrel 11. 4. 1955) bol „juhoslovanským zatom“, keďže jeho prvá manželka Mileva Maričová bola Srbka z Nového Sadu, dnešného strediska autonómnej oblasti Vojvodina:

Einstein sa s ňou zoznámil vo Švajčiarsku. Mali spolu dvoch synov. Po Einsteinovom návrate do Nemecka sa rozviedli. Počas nezamestnanosti manželka Einsteina presvedčala, aby vstúpil do služby v Belehrade ako učiteľ nemeckého jazyka. Nestalo sa tak. Jednako veľký fyzik neraz býval v Novom Sade a Belehrade. Pre jeho nekonvenčné správanie sa, ho obyvatelia Nového Sadu nazývali „nasprostastým Maričovým zatom“. Súčasne o ňom prostoduchí roľníci z okolitých dedín, v ktorých Einstein býval, hovorili ako o „našom zaťovi“.

Mileva Maričová s Einsteinom aktívne spolupracovala na teórii relativity, čo Einstein v svojom diele vyzdvihol. Keď v novembri r. 1922, už po rozvode, dostal Nobelovu cenu za fyziku, s Milevou sa o ňu rozdelil.

Čo vieme o Mileve Maričovej, prvej manželke veľkého vedca?

Ako celkom mladé dievča musela odísť za hranice Rakúsko-Uhorska, opustiť rodné miesta, aby dokončila svoje vzdelanie v Zürichu. Bola to veľmi skromná a učeníva študentka. Študovala fyziku a tu ju spoločné záujmy zbližili s Einsteinom, ktorý v tej dobe veľmi potreboval intimného druhu a partnera, s ktorým by sa mohol podeliť o všetky myšlienky, čo sa rodili v jeho mozgu.

Priateľstvo medzi Milevou a Albertom časom nadobudlo veľmi srdečný charakter, takže keď dostal miesto v Urade pre patenty v Berne, hneď k sebe Milevu zavoľal. Najali si útulný byt a začali spoločný život. Sobáš pre chorobu Einsteinovho otca sa stále odkladal. Einsteinovi rodičia boli

● Albert Einstein s manželkou Milevou Maričovou a synom v Novom Sade.

kategoricky proti manželstvu a počas otcovej choroby sa Albert nevedel rozhodnúť, robil niečo proti jeho vôli. Až temer pre smrťou dal starý Einstein konečne súhlas a požehnanie. Zosobášili sa 6. 1. 1903.

Pozornosť si zaslúži anekdota, taká charakteristická pre roztržitých vedcov. Po slávnostnej hostine v reštaurácii, na ktorej sa zúčastnili všetci bernski Einsteinovi priatelia, sa veselá spoločnosť vybrala do bytu mladomanželov. Pri dverách bytu sa zistilo, že Einstein kdeś stratil kľúče.

Prečo sa Mileva a Einstein rozviedli? Rodina sa zväčšila, vyššie boli tiež výdavky. A Einstein si vôbec nevšimol, že horko-ľazko vyjdú. Avšak táto skutočnosť nenarušila rodinnú harmóniu. Hlavnou prekážkou boli rozdiely v charaktere a sklonoch manželov. Mileva nemilovala hlučnú spoločnosť a Jo máce koncerty. Začala chorľaviť a tým viac sa zosilňovala jej podráždenosť. V tom čase ju začali znervózňovať aj hlavné črty Einsteinovho charakteru: pokoj a roztržitá dobrosrdečnosť. Odcudzovanie zosilnelo a viedlo v konečnom dôsledku k rozvodu.

Milevin život nebol ľahký a nepríjemný jej slávy, napriek jej nevšedným matematickým schopnostiam. Najmä materiálne podmienky jej spoločného života s Einsteinom boli veľmi zlé a Mileva sa nijako nevedela oslobodiť od bremena starosti, od problémov s existenciou rodiny. Časom jej talent zhasol a stala sa z nej len starostlivá matka dvoch detí a opustená žena, ktorej Einstein dokonca aj prestal pravidelne posilať peniaze na živobytie. Slávny vedec si po svojom cenil „zabudnutú ženu“. Správy o rozbití manželstva medzi Milevou a Einsteinom, ktorý v tej dobe žil v Nemecku, zložili Milevu do postele. Aj sám Einstein, ktorého trápili výčitky svedomia a du-

ševný nesúlad, o niekoľko týždňov ochorel. Rodinné problémy boli príčinou prvej srdcovej porážky, ktorá vedca postihla v r. 1917.

Faktom zostáva, že Mileva bola o päť rokov staršia ako on a navyše krivá a nie veľmi zaujímavá. Einsteina očarovala jej matematická genialita. Počas ich spoločného života dávala Mileva mnohým abstraktným zámerom veľkého učenca matematicky prijateľný, praktický výzor. Vo svete vedy jej meno, začlenené gigantickým tieňom veľkého manžela, je málo známe.

Po rozchode s Einsteinom sa Mileva celkom venovala výchove synov. Albert jej neposkytoval ani morálnu, ani materiálnu podporu a ona bola veľmi hrdá, aby ho žiadala o pomoc. V tomto období jej života, láska k číslam a matematike uvoľnila miesto notám a hudbe. Mileva získala prostriedky pre živobytie hodinami hudby.

Osud k nej bol krutý. Okrem rozchodu s mužom ju postihla ešte jedna tragédia, po ktorej sa už nikdy nespamätala. Mladšieho syna Eduarda musela dať do psychiatrickej liečebne. Pritom Albert Einstein ho nikdy nenavštívil a nikdy sa nezaujímal o jeho zdravotný stav.

Druhý Einsteinov syn z tohto manželstva, Hans Albert, tiež získal vzdelanie v Zürichu. Teraz žije v USA a je veľmi vážený a známy v technickom svete. Prednáša hydrauliku na Kalifornskej univerzite.

Text a foto: JUGOSLAVIJA, Belehrad (3/1971)

Kstr. 1.

Foto w. fiblere pírakuna do arch. sv. 58.
(kopie betáje i ve sv. 36 str 39,

lois Jim N 6
Cart Kunteloto (sugar) dopim 26, 1846.
Original printed name J. E. Schmidt.

(A strange Kunteloto
reunited family
10.11.65 F.W.)

(the 3rd side Scholze?)

New Haven
Dr. F. Wald
My dear
The a

New Haven, Jan. 6, 1896
Dr. F. Wald

My dear Sir:

The doctrine of the atomic constitution of matter is supported by so many & various phenomena, that I confess that I find myself among those to whom it hardly seems a matter of serious discussion.

In regard to the determinant on page 361, which you set equal to zero, I do not see what right we have to assume that

because the quantity of
 D is not the same as
in the compound DB ,)

There are, therefore, as
it seems to me, two
cases, in one of which
one compound may be
regarded as made up
of the others (taken pos-
itively or negatively) which
makes the determinant
 $D=0$, & leaves the potentials
undetermined; in the
other case the determin-
ant does not vanish, &
the potentials are deter-
mined.

I remain, Sir
Yours faithfully
J. William Gibbs

Cabres pine le 29 Aout 1899
par Cannes Minervois (Aude)

Monsieur,

J'ai parcouru les écrits que vous avez bien voulu m'envoyer; mon opinion est loin d'être encore arrêtée touchant votre manière de traiter les fondements de la Chimie; je ne puis me faire une idée définitive au sujet de pareilles recherches sans les avoir longuement méditées et pour ainsi dire, repensées par moi-même. Mais, pour ce que vous me demandez et qui peut être, presse quelque peu, il n'est pas, je pense, nécessaire que j'aie achevé cette assimilation de votre pensée par la mienne, qui peut demander beaucoup de temps. Ce que j'ai lu me suffit en effet, pour reconnaître

que vous possédez ~~au~~ plus haut ~~degré~~
degré l'esprit critique et philoso-
phique, que vous sachiez au besoin
vous débarrasser de tout ce que l'enseigne-
ment scientifique a pu créer en
nous de fausses évidences, pour vous
replacer en face des réalités mêmes
qui ont servi de point de départ à
tout le développement scientifique;
or cette faculté, trop rare, est à mon
sens, la qualité la plus essentielle
à celui qui veut collaborer utilement
à la grande évolution énergétique
qui s'accomplit ce moment.

Je vous verrais donc ⁷ avec le plus
grand plaisir pourvu d'une enseigne-
ment qui, à la fois, vous ~~excite~~ ² à
excite
prohibe

développer vos propres pensées et
vous permette de les communiquer
à d'autres. S'il n'est possible
de vous y aider d'une manière
~~quelque~~ quelconque, je le ferais
bien volontiers, convaincu que,
par là, je rendrais service non
pas seulement à vous, mais à la
Science.

Croyez, Monsieur, à mes meilleurs
sentiments

J. Dubou

Je vous renvoie, par paquet recommandé,
le Chem. Prop. I. en vous remerciant
vivement d'avoir bien voulu me
faire hommage de vos autres écrits.

Sehr geehrter Herr! an Gibbs. J. Duhem

Der englischen Sprache nicht genügend mächtig bittet ein Ihnen Unbekannter um Entschuldigung, wenn er sich der deutschen Sprache bedient.

Ihre unvergleichlich schönen thermodynamischen Studien haben der Phasenlehre für alle Zukunft eine feste Grundlage verliehen; doch schien es dem Gefertigten, daß in Ihrem Werke noch nicht alle Folgerungen gezogen sind, welche die Chemie Ihrer Phasentheorie verdanken könnte.

Er erlaubt sich nun seine eigenen Studien über diesen Punkt Ihrer maßgebenden Beurteilung zu unterbreiten, indem er Ihnen einen Separatabzug seiner, von Herrn Prof. Ostwald abgedruckten Abhandlung übersendet.

Der Schreiber dieser Zeilen ist sich der Schwächen seiner Arbeit wohl bewusst, bittet Sie aber zu berücksichtigen, daß er in einer Landstadt, überhäuft mit Berufspflichten, als praktischer Chemiker lebt. Wenn er aber in vieler Hinsicht um milde Beurteilung seiner Arbeit bitten muß, so glaubt er doch in der Hauptsache Das Richtige getroffen zu haben, indem er die Chemie für einen besonderen Zweig der Phasenlehre erklärt, in welchem die betrachteten Phasen von einander abhängige Zustandsgleichungen besitzen, und indem er darlegt, wie diese Abhängigkeit der Zustandsgleichungen der chemischen Individuen durch die Vorpreparation und Auswahl der Phasen bedingt ~~wird~~ ^{der gefestigte} & würde sich unendlich freuen, wenn diese Idee Ihren Beifall finden könnte, und wäre Ihnen auf jeden Fall dankbar, wenn Sie ihm Ihre Meinung (möge sie günstig oder abfällig lauten) freundlichst mittheilen ⁱⁿ ~~wollten~~ ^{Sie Güte hätten}.

Mit dem Ausdrucke seiner vorzüglichen Hochachtung
zeichnet er ergebenst

F. Wald
Chemiker des Eisenwerkes
Kladno (Böhmen)
Oesterreich

Kladno, am 7. Dec 1895

7. XII 1895.
Herrn P. Duham

Professor in Lille

Sehr geehrter Herr! Die liebenswürdige
Theilnahme welche Sie meinem Schreiben ~~bei~~
~~früherer Gelegenheit~~ angedeihen ließen,
macht es mir zu einem besonderen Vergnügen
Ihnen die Früchte meiner neueren Studien
zu unterbreiten.

Meine Arbeit ist sicher nicht frei von Fehlern;
wenn aber die Grundgesetze derselben Ihnen
befallen könnten, so wäre ich
Ihnen ~~indessen~~ könnten Sie mir aber
bezüglich der Grundgesetze bestimmen,
so wäre dies ~~Umsstand~~ für mich eine
von größtem Werte, umso mehr als Sie zu
den wenigen Männern zählen, welche gleichzeitig

in Chemie und Mathematik Meister sind.
Auf letzterem Gebiete bin ich

Sollten Sie meine Arbeit für verfehlt halten, so
wäre ich Ihnen auch für diese Mittheilung
Dankbar, da sie mir das Aufgeben von Studien
(mir fast über menschliche Kräfte hinaus, aufzulegen und dabei)
erleichtern würde, welche doch so hart an die Grenze
meiner Leistungsfähigkeit streifen, daß ich stets
im Zweifel bleibe, ob ich ihnen gewachsen bin
oder nicht.

Hochachtungsvoll

F. Walz

Genesis I

dep. Willard Gibbs

Orig. má zeť Prof. F. Walda,
Dr. Ing. Ed. Schmidt, Praha.

Kopie filmu předánu F. W.

Mein lieber Herr!

Die Be

mit

Genen

in

nicht

Konzept F. Walds /opis/
F. Gibbsovi 7. XII. 1895.

Sehr geehrter Herr!

Der englischen Sprache nicht genügend mächtig bittet ein Ihnen Unbekannter um Entschuldigung, wenn er sich der deutschen Sprache bedient.

Ihre unvergleichlich schönen thermodynamischen Studien haben der Phasenlehre für alle Zukunft eine feste Grundlage verliehen; doch schien es dem Gefertigten, dass in Ihrem Werke noch nicht alle Folgerungen gezogen sind, welche die Chemie Ihrer Phasentheorie verdanken könnte.

Es erlaubt sich nur seine eigene Studien über diesen Punkt ^{Beurteilung zu unterbreiten} Ihrer massgebenden, indem er Ihnen einen Separatabzug seiner von Herrn Prof. Ostwald abgedruckten Abhandlung übersendet.

Der Schreiber dieser Zeilen ist sich der Schwächen seiner Arbeit wohl bewusst, bittet Sie aber zu berücksichtigen, dass er in einer Landschaft, überhäuft mit Berufspflichten, als praktischer Chemiker lebt. Wenn er aber in vieler Hinsicht um milde Beurteilung seiner Arbeit bitten muss, so glaubt er doch in der Hauptsache das Richtige getroffen zu haben, in dem er die Chemie für einen besondern Zweig der Phasenlehre erklärt, in welchem die betrachteten Phasen von einander abhängige Zustandsgleichungen chemischer Individuen besitzen, und indem er darlegt, wie diese Abhängigkeit der Zustandsgleichungen chemischer Individuen durch diese Vorpreparation und Auswahl der Phasen bedingt wird.

Der Gefertigte würde sich unendlich freuen, wenn diese Idee Ihren Beifall finden könnte, und wäre Ihnen auf jeden Fall dankbar wenn Sie ihm Ihre Meinung /möge sie günstig oder abfällig lauten/ freundlichst mitzuteilen die Güte hätten.

Mit dem Ausdrucke seiner vorzüglichen Hochachtung

zeichnet er ergebenst

F. Wald

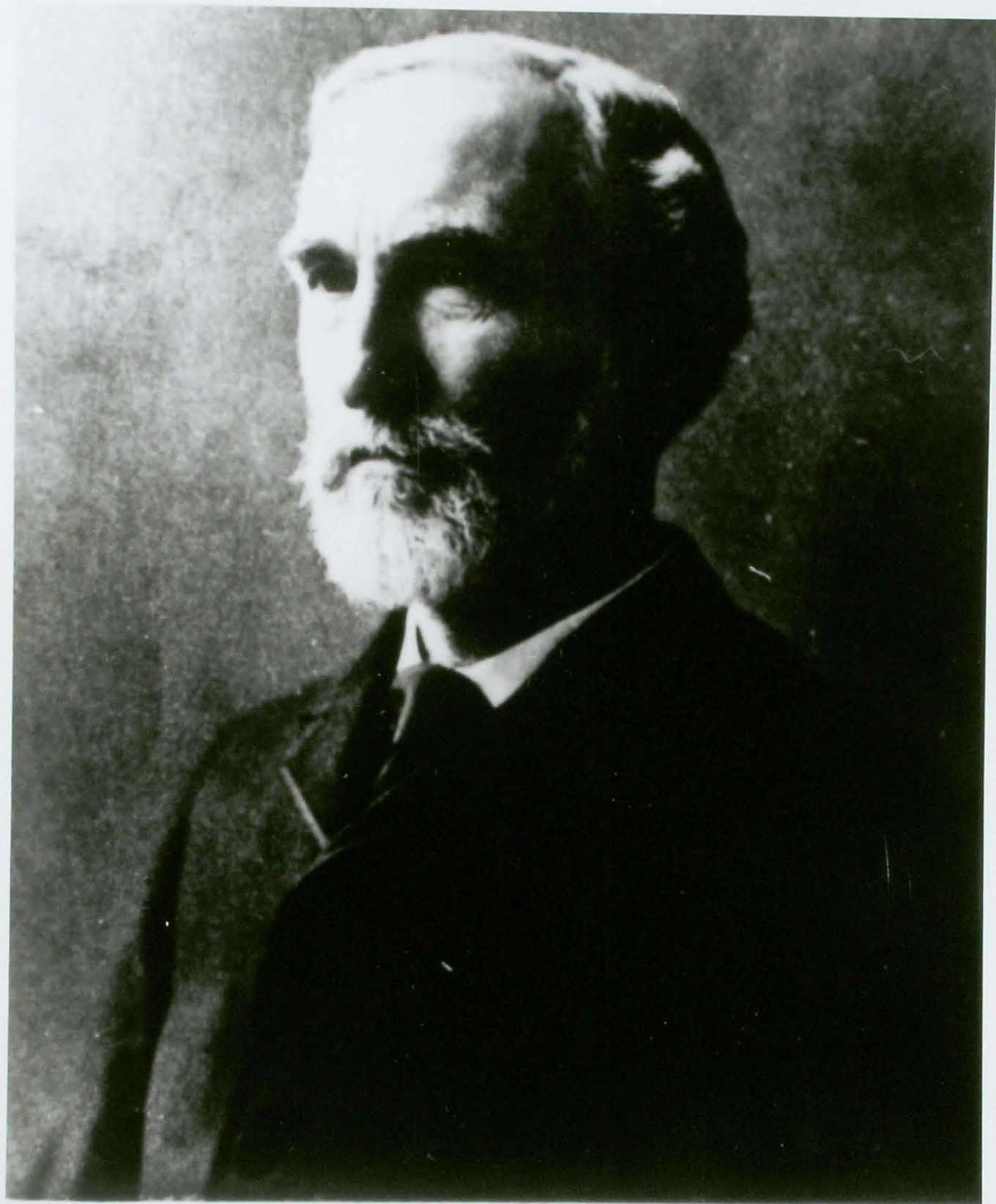
Chemiker des Eisenwerkes
Vladno Böhmen/
Oesterreich.

Vladno, am 7. Dez. 1895.

g

Arch. 232 # 1.

Fota Gibbs

J. William Gibbs

Mein theurer Herr!

Die Lehre von der atomistischen Constitution der Materie fußt auf so vielen und verschiedenen Phänomenen, daß ich gestehen muß zu denen zu gehören, denen es kaum möglich erscheint zuerst darüber zu discutieren.

In Betracht des Determinanten pag 361 welchen die gleiche Null setzen, ich sehe nicht ein mit welchem Recht wir folgern sollen daß die Potentiale im Allgemeinen unabhängig sind.

In einem Falle wie der daß vier chemische Componenten als A_3, B, D_3, C (wie die Chemiker es schreiben) die Potentiale $\mu_A, \mu_B, \mu_C, \mu_D$ sind nicht bestimmt durch die vier Phasen, weil die Totalen Quantitäten von A_3, C & nicht unabhängig Variable sind. Da sind nur 3 unabhängige Variable in der Zusammensetzung des Systems, weil

$$D_3 = A_3 + B - C.$$

Wenn aber eine Gleichung wie diese nicht bestehen kann, würden die Substanzen A, B, C, D nicht unabhängig sein, und ich sehe nicht ein warum $\mu_A, \mu_B, \mu_C, \mu_D$ nicht vollständig bestimmt sind. Die Substanz A_3 determiniert $m_A' \mu_A + m_B' \mu_B$

Die Substanz B determiniert $m_A'' \mu_A + m_C'' \mu_C$ etc.

Also sind die ganzen Quantitäten bestimmt, der Determinant D nicht verschwindet (In diesem Falle würde der Chemiker für die letzte Verbindung nicht C sondern D_3 schreiben, weil die Quantitäten von D nicht die gleiche ist als in der Verbindung D_3 .)

Das sind daher, wie es mir scheint, zwei Fälle, in einem von ihnen die Verbindung mag die Verbindung angesehen werden als Bestandteil der anderen (positiv oder negativ genommen) welcher den Determinanten D gleiche Null macht und die Potentiale unbestimmt macht, im anderen Falle verschwindet der Determinant nicht und die Potentiale sind bestimmt.

J. Willard Gibbs.

Kladno, am 21. Dezember 1906
goldschmidt 2

Hochgeehrter Herr Professor!

Da es mir erst in einigen Wochen möglich sein dürfte Ihnen,
und besonders auch Ihrer gnädigen Frau Gemahlin und Fräulein
Tochter, meine Aufwartung zu machen, drängt es mich, ~~meine~~
Herrn Ihnen ^{vorerst} wenigstens schriftlich, meinen herzlichsten Dank
dafür zu ^{Allen} sagen, daß Sie mir das Zusammensein mit dem
großen Meister unserer Wissenschaft! ~~ermöglichte~~ im Kreise
Ihrer wertten Familie ermöglicht haben, ~~und, wie eine~~
~~es überaus liebenswürdige Aufnahme zu Teil werden~~
~~liefern~~ und indem Sie mich zur Tafel zogen, und mir auch
sonst die liebenswürdigste Aufnahme zu Teil werden
liefern.

Mein Plan, dem Vortrage in der Concordia beizuwohnen, ist durch
einen komischen Unfall vereitelt worden; ich bin in der
Heimischegasse auf dem glatten Trottoir ausgeglitten und
stürzte; selbst kann ich ohne wesentliche Verletzung davon,

nicht aber mein ~~Chapeau~~ Anzug, ^{und} so blieb mir nichts anderes
übrig als ^{mich} schleunigst zum Bahnhofe fahren zu lassen, wo ich
den nächsten Zug abwartete.

In freudigen Erinnerungen schwelgend machte ich mich während
der vergangenen Tage schnell daran, meine Rechnung mit Arhenius
und Nasini zu begleiten. Gestern abends schickte ich das
Manuscript an Prof. Ostwald, und hoffe Ihnen bald mit einem
Separat abzug desselben dienen zu können.

Ich küsse Ihren Gnädigen Frau Gemahlin und Ihren Fräulein
Tochter die Hand und zeichne, indem ich Sie höflichst
grüße

hochachtungsvoll

Ostwald

Cozvářka Inga od Quido Goldschmida!

~~.....~~
Goldschmidt Hans ,Chemiker, geb. Berlin 18.Jan.1861,gest. Baden=
Baden .. 21.V.1923,Jude,Erfinder der Aluminothermie,führte auch die
Weissblechentzinnung ein. / Aus Der Neue Brockhaus,zweite Auflage
Band II, J.1941 Seite 255. /

lois
Prof Dr. Guido Goldschmiedt 14.XII.06.

Prof. pražské něm techn. zve Prof F. Walda na společný oběd s prof. W. Ostwaldem při příležitosti přednášky v Lotos 15. a Konkordie 16.XII. 1906.

Společníky si volil Ostwald. K návštěvě se vztahuje komická scéna líčená jinde v dopise Prof. Walda lí. Goldschmiedtové.

Professor Dr. Guido Goldschmiedt

Salngasse Nr. 1.

Prag, am 14. XII. 1906

Est. 1603.

Sehr geehrter Herr!

Wie Sie wohl aus den Tagesblättern erfahren haben wird Ostwald morgen im „Lotos“ und Übermorgen im

„Lotos“ und Übermorgen im

Herrn Franz Wald

Chef-Chemiker des Eisenwerkes der Prager Eisen-
Industrie-Gesellschaft

KLADNO

Herrn Franz Wald

Chef-Chemiker des Eisenwerkes der Prager Eisen-
Industrie-Gesellschaft

K L A D N O

Professor Dr. Guido Goldschmidt

Salmgasse Nr. 1.

Prag, am 14. XII. 1906

Tel. 1603.

Sehr geehrter Herr!

Wie Sie wohl aus den Tagesblättern erfahren haben wird Ostwald morgen im „Lotos“ und Übermorgen im der „Konkordia“ Vorträge halten. Da er bei mir wohnen wird, habe ich ihn brieflich gebeten, mir zu schreiben, ob er ein Interesse hat mit bestimmten Prager Persönlichkeiten zusammenzutreffen, denn ich würde ihm dann die Gelegenheit hiezu verschaffen. Es wird Sie gewiß freuen zu hören, daß er mir Ihren Namen genannt hat .

Ich möchte Sie daher bitten Sonntag um 1Uhr bei mir zu Mittag zu essen, u. zw. im engsten Kreise.

Ihr ergebener
Guido Goldschmidt

Im Briefkasten
GEORGES

Herrn Professor Franz Wald

K. k. böhm. technische Hochschule

Goldschmied

Glavno

Lelexáry

Prag

10
20

LADINO
EX-DI-5
S

Karlsbad 4/X. 07

Professor Goldschmidt und Frau
senden herzlichen Glückwunsch,

✓

Sehr geehrter Herr Kollege!

Aus den Zeitungen habe ich von dem
traurigen Ereignisse Kenntnis erhalten
das Sie mit Ihren Kindern in so
harter Weise getroffen.

festsetzen Sie, daß ich Ihnen verehrter
Herr Kollege zu ergehen, sowie
im Namen meiner Frau die herzlichste
Teilnahme ausspreche und Sie unserer

✓
aufrechtigen Sympathie versichert
mit ausgezeichneter Hochachtung
und kollegialen Grüßen
Ihr ergebener

~~Professor Dr. Guido Goldschmidt~~

25. XI. 08

PRESIDIUM
MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ
A NÁRODNÍ OSVĚTY.

V PRAZE, dne 29. ledna 1920.

č. 390-pres./1920.

Panu

rektorovi české techniky

v P r a z e .

Slovutný pane rektore, děkuji Vám za zaslaný projev profesorského sboru české vysoké školy technické v Praze ze dne 21. ledna 1920. Nepochyboval jsem nikdy o vlasteneckém smýšlení pp. členů profesorského sboru. Projev sboru jest ráznou odpovědí na všechny strany. Chovám naději, že projev tento všemi účastněnými bude náležitě oceněn. Byl bych Vám, vážený pane rektore, velice zavázán, kdybyste mne svým časem o dalším postupu věci uvědomil.

Ponechávám Vašemu uvážení, zda dopis můj po př. mí-
níte sděliti se sborem profesorským.

S veškerou úctou

J. Haberman —

Haberman

MINISTR
ŠKOLSTVÍ A NÁRODNÍ OSVĚTY
G. HABRMAN.

V PRAZE, le 30 juin 1920

Monsieur,

Madame Habrman et le Ministre de l'Instruction Publique
Tchécoslovaque ont l'honneur de Vous prier de bien vouloir
assister au dîner qu'ils donneront le mercredi 30 juin à
l'hôtel de Saxe à 7 heures précises.

J. Habrman —

V Brně, dne 11. září 1945.

Vážený pane řediteli, (Dr. Emil Wulke)
byl jsem mile překvapen ohláskem Vašeho
vácného p. otce, mého mileho učitele jistě
pomátka jest mi velmi dráhou. Přijmete
mé vděčné díky.

Právě nyní na něj často vzpomínám u
smislosti s objevem atomové pomny. Uj jest
lmu 30 let co nám přednášel ve fyzikální
chemii o theorii zářkové reakci při velkému
tlaku a vysoké teplotě. "Pomové dovedete si předsta-
viti jak látky níže při takových poměrech vypadají,
myslite že těleso ležící v dvojmoce formě.
Tyto látky jsou mět v atomovém stavu, nejsou-li
ve stavu jednodušším..."

Rikal, že musíme vytvořiti takom chemii
resp. takové zářkové alychom mohli studovati
reakce chemické v každých poměrech a v
každém prostředí. Tak zouná propioná chemie
zna je nou známá a drasitelná fakta,
jest proto velmi omezená.

Znamena se se vděčný a poděkem

Váš

Dr. Jan Kámpel

Dopis Dr. Ing. Jana Hampla z Brna Ing. Dr. Emilu Waldovi

V Brně 11. září 1945.

Vážený pane řediteli,

Byl jsem mile překvapen obrázkem Vašeho vzácného p. otce, mého milého učitele jehož památka jest mi velmi drahou. Přijměte mé srdečné díky.

Právě nyní na něj často vzpomínám v souvislosti s objevem atomové pumy. Už je tomu 30 let co nám přednášel ve fyzikální chemii o theorii zákonů reakcí při velkém tlaku a vysoké teplotě. "Pánové dovedete představit jak látky vůbec při takových poměrech vypadají, myslíte že železo existuje v dvojmocné formě. Tyto látky jsou určitě v atomovém stavu, nejsou-li ve stavu jednodušším..."

Říkal, že musíme vytvořiti tažovou chemii, resp. takové zákony, abychom mohli studovati reakce chemické v každých poměrech a v každém prostředí. Tak zvaná popisná chemie zná jenom známá a dosažitelná fakta a jest proto velmi omezená.

Znamená se se srdečným pozdravem

Váš

Dr. Jan Hampl. m.p.

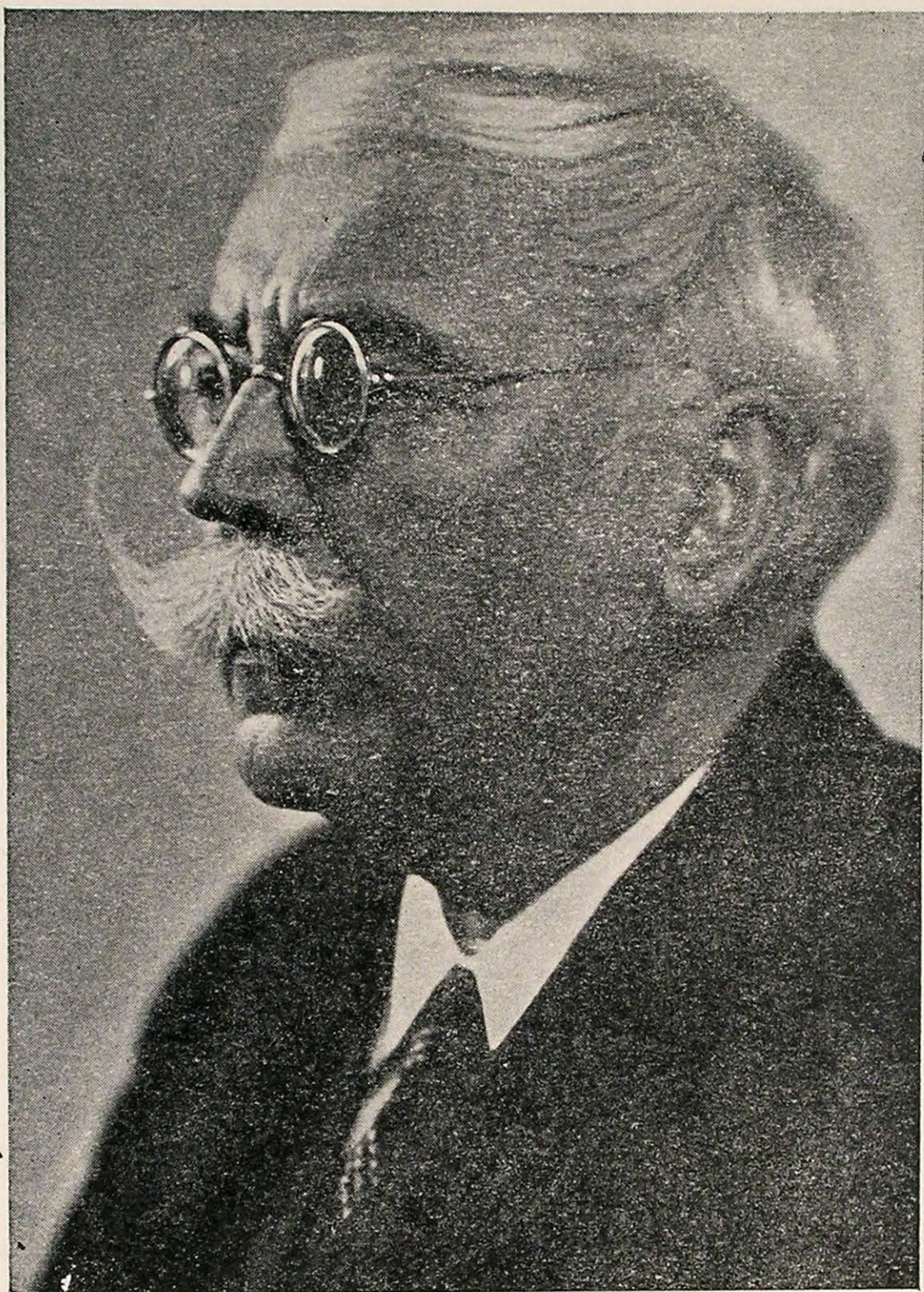
Kornilov - 1951-52.
(15 Haupt 7/52)

Ruský metalurg Kornilov publikoval v nedávné době práci o "Pevných roztocích" kde pojednává o systémech křemíkových a kvartemárních stejného způsobem jako Wald ve své chemii železa, kterou francouzsky přeložil Holý.

7/IV 52

M. Holý

O. J. Haupt
Kruso-Fabricky

Ing. Dr. FR. HASA

+ duben 1995

Mor. Ostrava, 5. dubna 1945.

Milostivá paní.

Bolestně se nás dotkla zpráva o úmrtí pana Profesora. Byl přítelem našeho drahého otce, vzácným člověkem a učencem a jakousi památkou, odkazem našich vzácných učitelů a rodinných přátel. Jedním z posledních !

Nedočkal se již náš Prof. Hasa konce války, klidu a pokoje.

Zachováme Jej v krásné, radostné vzpomínce, vždy s díkem za vše, co nám poskytl a hlavně za Jeho i v utrpení a nemoci oddané přátelství.

Jak je ten svět zase chudší !

Zcela oddaný

Vážená

paní Fanuška Černá

M n í š e k p o d B r d y,
Vila Buena Vista 266.

Adolf Heyduk.

Práha 6. IV. 1921

Slavnostný, vysvěcený Pane,
Městský, prelátův kardinál, pán.

Vysvěcení byl jsem předtím, v čestném
prelátování, ležím ze dne 3. dubna,
z Plzně, nechtěl jsem ani nikdy
mít se k němu, s tím, věřím, že by
mnoho bylo k němu, v práci,
všiml si prostého, v práci, v práci,
žánra, mluví, jak věnuje se vědě a
novým výzkumům v oboru, které

Velešlavnostný Pane

pan profesor a precentor F. Wald,

na výp. mládež, věnuje

na slovo kardinál, plnímu titul

Praxe II,

čestná výp. mládež

Velešloutný Pán

pan profesor a prorektor Fr. Wald,

na vyz. škole technické, věcně

na slovo hlavní, plném titulu

Praga II,

česká vysoká škola,

Y Praha 6. IV. 1921.

Hlavní, vysoký emý Pavl,
Městský, melos nový příj. m. v.

Vysoc byl jsem předem, včasnějším
prelatačním lidem ze dne 3. dubna,
3. Plyně, nechtěl jsem ani nějakým
nějakým špatným ošim, věřit, že by
můj, takto holý, významující práce,
všiml si prostěho, nemotného a svého
gávně, může, jenž věnuje se věde a
novým výzkumům v oboru, chemie

jež v knize, Cherrie Tasi,⁴ vydanou Okrouhlemis ved
a umění a literatury přičítám, aby se přičítal a některým
křesťanským příklad. O jarmě a umění a literatury
některé věci, kde každá zpráva má svůj a prosí
za odpuštění, je vedle se u mne, kterak 24
vypravěním hned po lito Váři, Slavnosti,
jens zanedbal svou listem vltičité práci
vedle své pro národ a dost u venoval ji Sremu
žánrověm pověst, u nemý se lonave sáhod
a jens je a lude dtelem jeho neomezeným.
a je Váři Slavnosti starý 85 lity dtelem
u odřovatel. U vide veskeri, Váři Slavnosti
veny a edečný zán

Dor. Tech a filosofie h. c. Adolf Teydick